

**Имаме основания
да смятаме,
че русенци са**

ЖЕРТВИ И НА ПРОВОКАЦИИ

**Делчо Вичев, член на
Управителния съвет
на „Екогласност“**

Случаят е класически. Изнасянето на мръсни производства в трети страни е световна тенденция. Само че във всички такива случаи тези, които поемат ролята на бунници, също не са ангели — въпрос на интереси.

Затова е наивно да се смята, че ние сме „чисти“, че такъв огромен комбинат може да се построи без съответните съгласуваности. И ако сега търсим вината на нашето правителство, то е не само в интерес на истината, а за да може на тази база да се потърси и политическо, и икономическо решение на въпроса.

Ако ние знаем истината — колкото и горчива да е тя — ще можем да се освободим от страстите си и да погледнем към практическото решаване на въпроса. Подобни комбинати съществуват в Западна Европа, без да предизвикват екологични проблеми. Значи логично е да заложим на стриктното спазване на режима и технологиите. Да направим така, че те да бъдат спазвани. На първо място, контрол и, на второ, прилагане на принципа: който цапа — той плаща.

Ако ние се съсредоточим върху въпроса кой какво произвежда и с какво замърсява, ще отхвърлим половината работа.

Американците предложиха ефективна система за белязване на замърсителите, за маркирането на суровините — така че в изходните газове безпогрешно да се разпознава причинителят. Защо не се търсят такива решения? Може би заради тези 28 наши, русенски предприятия, които също са източници на замърсяване, а може би защото е по-лесно да се говорят големи приказки. На предизборен митинг беше обещано спирането на комбината, но ние не можем да го спрем.

Както не можем да спрем работата в Козлодуй и Белене.

Дори нашите експерти, хора най-добре информирани за замърсяванията и вредите, не настояват за спиране на комбината. Те са на мнение, че не технологиите са злото, а експлоатационните слабости, неправните съоръжения, режимът, ниската култура.

Реално е да се направи друго — да се спре строежът на бъдещите инсталации. И точно тук представителите на Министерството на околната среда мислят, че ние не можем да си позволим да имаме такива претенции, преди да сме установили вредите от тях. Може би отново ще реагираме чак когато те заработят — и ще искаме спирането им.

Според мен общественото напрежение се поддържа свършено умишлено. Комитетът за спасение има маниера да действа на най-елементарните страсти на хората. Така се пречи дори на провеждането на нормална експертиза, създават се поводи да се спре работата именно в момента, когато тя е на път да потръгне.

Сега трудно може да се докаже от кого са замърсителите, още по-трудно ще бъде това във влажния период — те ще се разлагат по-бързо. Говори се за международна експертиза — но Румъния не е подписала конвенция за опазване на околната среда. Значи остава ни само едно — работа за взаимно разбирателство, за бързи мерки за стягане на техните режими, затваряне на доказано опасните производства и недопускане на нови. Това е. Другото са празни надежди, които отклоняват от пътя. С цената на всичко — дори с провокации. Ние имаме основание да смятаме, че в определени моменти русенци са жертва и на екотероризъм — с хвърляне на димки. За да има определени обгазявания в точно определени моменти.

**Материалите подготвиха
Валя КОЛЕВА
Даниела ТЕОФАНОВА**